

Artrodes efter havererad fotledsprotos – Resultat och självupplevd funktion i förhållande till revisionsprotos

Ilka Kamrad¹, Anders Henricson², Jan-Åke Nilsson¹, Åke Carlsson¹, Björn E Rosengren¹

Institutionen för ortopedi och kliniska vetenskaper, Lunds Universitet, Skånes Universitetssjukhus i Malmö¹ samt Ortopediska kliniken, Falu lasarett²

Introduktion: Fotledsprotos är ett alternativ till artrodes vid framskriden fotledsarthrit/artros. Protosöverlevnaden är dock lägre jämfört höft- och knäprotoser. Hittills finns ingen vedertagen behandlingsalgoritm för patienter med havererad fotledsprotos. Studiens mål var att genom olika PROMs utvärdera funktionen efter konvertering till artrodes samt jämföra resultatet med tidigare publicerade resultat för utbytesprotos.

Patienter och metoder: I Svenska fotledsregistret (www.swedankle.se) identifierade vi 118 artrodeser efter havererad fotledsprotos utförda på 114 patienter. Ålder, diagnos, orsak för haveri och artrodesmetod analyserades. Nytt haveri definierades som re-artrodes eller amputation. Självupplevd funktion och tillfredsställelse utvärderades med SEFAS, EQ-5D, SF-36 och specifika frågor gällande nöjdheten.

Resultat: Medelålder vid primäroperation var 55 år och vid artrodes 61 år. 10% av artrodeserna resulterade i re-artrodes och/eller amputation. Postoperativt (efter 1-17 år) medelvärde för SEFAS var 22, EQ-5D 0.6, EQ-VAS 58, SF-36 fys 33 och SF-36 ment 49. 25 av 53 patienter var nöjda med sin stela fotled och 13 missnöjda.

Diskussion: Enbart 10% av fotledsartrodeserna krävde vidare revision. PROM-scorer och tillfredsställelse var jämförbara med tidigare resultat för utbytesprotos. Artrodesgruppen hade dock signifikant lägre risk för reoperation då 10-års överlevnad av utbytesprotoser i Sverige angivits vara 55%.

Konklusion: Sammantaget finner vi i nuläget ingen evidens för att den ökade reoperationsfrekvensen efter utbytesprotos uppvägs av nöjdare patienter och vi rekommenderar tills vidare artrodes efter havererad fotledsprotos.